

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HÀ SỸ THẮNG

CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TỈNH BẮC KẠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

HÀ SỸ THẮNG

**CHUYÊN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TỈNH BẮC KẠN**

**Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN VĂN QUYẾT

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan những nội dung trong luận văn này là do tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn của TS. Trần Văn Quyết. Mọi tham khảo dùng trong luận văn đều được trích dẫn nguồn gốc rõ ràng. Các nội dung nghiên cứu và kết quả trong đề tài này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nào.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2015

Tác giả luận văn

Hà Sỹ Thắng

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành với sự hướng dẫn giúp đỡ của Bộ phận quản lý đào tạo Sau Đại học - Phòng Đào tạo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới Nhà trường và Bộ phận quản lý đào tạo Sau Đại học - Phòng Đào tạo đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và làm luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn đến TS.Trần Văn Quyết - người đã trực tiếp hướng dẫn và cho tôi những ý kiến quý báu trong quá trình hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các cơ quan Đảng, HĐND, UBND, các Sở NN&PTNT, Sở TN&MT, Sở Công thương, Cục thống kê tỉnh Bắc Kạn đã cung cấp thông tin, số liệu và tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này. Đồng thời tôi cũng bày tỏ lòng cảm ơn tới Đảng ủy, HĐND, UBND, các phòng chức năng của các huyện, thị trong toàn tỉnh cũng như các hộ nông dân các huyện Bạch Thông, Chợ Mới, Chợ Đồn đã cung cấp cho tôi những số liệu thực tế phục vụ đề tài luận văn.

Tôi xin cảm ơn đến toàn thể người thân trong gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã quan tâm, giúp đỡ, động viên cho tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2015

Tác giả luận văn

Hà Sỹ Thắng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu	4
6. Bố cục của luận văn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.....	6
1.1. Cơ sở lý luận về cơ cấu kinh tế nông nghiệp và chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	6
1.1.1. Khái niệm và cách tiếp cận cơ cấu kinh tế nông nghiệp	6
1.1.2. Quan niệm về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	12
1.1.3. Tính tất yếu phải chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	13
1.1.4. Nội dung, yêu cầu chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	14
1.1.5. Các yếu tố tác động và xu hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	21
1.1.6. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với xây dựng thành công Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới	27
1.2. Kinh nghiệm chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp, xây dựng nông thôn ở một số nước trên thế giới và Việt Nam	34
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới	34

1.2.2. Kinh nghiệm chuyển dịch cơ cấu kinh tế gắn với xây dựng nông thôn mới của một số địa phương của Việt Nam.....	37
1.2.3. Bài học đối với Bắc Kạn về thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	41
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	43
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	43
2.2. Phương pháp thu thập thông tin	43
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin thứ cấp.....	43
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin sơ cấp	43
2.3. Phương pháp xử lý thông tin, xử lý số liệu	45
2.4. Phương pháp phân tích và mô tả số liệu.....	45
2.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	46
2.5.1. Các chỉ tiêu về điều kiện tự nhiên	46
2.5.2. Các chỉ tiêu về kinh tế	46
2.5.3. Các chỉ tiêu đánh giá xây dựng nông thôn mới	46
2.5.4. Các chỉ tiêu đánh giá chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	46
Chương 3: THỰC TRẠNG CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TỈNH BẮC KẠN	47
3.1. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tỉnh Bắc Kạn.....	47
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	47
3.1.2. Kinh tế - xã hội.....	50
3.1.5. Đánh giá chung về những thuận lợi và khó khăn của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội đối với vấn đề chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp ...	52
3.2. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014	53
3.2.1. Kết quả thực hiện chương trình mục tiêu xây dựng nông thôn mới theo Bộ tiêu chí quốc gia của tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014.....	53
3.2.2. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế tỉnh Bắc Kạn	58

3.2.3. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp tỉnh Bắc Kạn gắn với xây dựng nông thôn mới.....	61
3.3. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới của các hộ điều tra	82
3.3.1. Đối với hộ nông dân	83
3.4. Nhận xét thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới ở Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014	92
3.4.1. Những kết quả đạt được	92
3.3.2. Những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân:	93
Chương 4: GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP GẮN VỚI XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TỈNH BẮC KẠN GIAI ĐOẠN 2015 - 2020	96
4.1. Phương hướng, mục tiêu phát triển kinh tế xã hội và chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp của Bắc Kạn đến 2020	96
4.1.1. Quan điểm, mục tiêu của Đảng, Nhà nước về nông nghiệp, nông dân, nông thôn.....	96
4.1.2. Định hướng, mục tiêu của Bắc Kạn về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới	98
4.2. Nhiệm vụ cần thực hiện đến năm 2020 nhằm thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	101
4.2.1. Mục tiêu xây dựng nông thôn mới đến 2020	101
4.2.2. Một số nhiệm vụ cần thực hiện đến năm 2020 liên quan đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	102
4.3. Giải pháp đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp gắn với Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2015 - 2020	102
4.3.1. Hoàn thành quy hoạch chi tiết phát triển ngành nông nghiệp theo vùng	103

4.3.2. Đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa, nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên nông nghiệp.	105
4.3.3. Tăng cường liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp ...	107
4.3.4. Đa dạng hóa nguồn vốn đầu tư vào chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	109
4.3.5. Nâng cao trình độ đội ngũ cán bộ, lao động phổ thông đáp ứng yêu cầu sản xuất nông nghiệp	111
4.3.6. Tăng cường ứng dụng khoa học - công nghệ vào sản xuất nông nghiệp	112
4.3.7. Tăng cường xây dựng hạ tầng thiết yếu phục vụ phát triển kinh tế, chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	115
4.4. Kiến nghị.....	117
4.4.1. Đối với Nhà nước	117
4.4.2. Đối với tỉnh Bắc Kạn.....	118
KẾT LUẬN.....	120
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	121
PHẦN PHỤ LỤC.....	125

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
1	CP	Chính phủ
2	DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
3	HĐND	Hội đồng nhân dân
4	HTX	Hợp tác xã
5	KHĐT	Kế hoạch đầu tư
6	KHKT	Khoa học kỹ thuật
7	MTQG	Mục tiêu quốc gia
8	NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
9	NQ	Nghị quyết
10	QĐ	Quyết định
11	TT	Thông tư
12	TTLT	Thông tư liên tịch
13	TW	Trung ương
14	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng quỹ đất tỉnh Bắc Kạn năm 2014.....	49
Bảng 3.2: Giá trị tổng sản phẩm xã hội trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014 theo ngành kinh tế	59
Bảng 3.3: Cơ cấu tổng sản phẩm xã hội theo ngành kinh tế giai đoạn 2010 - 2014	59
Bảng 3.4: Quy hoạch và hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp giai đoạn 2010 - 2014	63
Bảng 3.5: Giá trị sản xuất và cơ cấu giá trị sản xuất nội bộ ngành nông nghiệp giai đoạn 2010 - 2014 theo ngành kinh tế.....	65
Bảng 3.6: Giá trị sản xuất và cơ cấu giá trị sản xuất ngành trồng trọt theo nhóm cây trồng giai đoạn 2010 - 2014.....	68
Bảng 3.7: Kết quả sản xuất một số cây trồng hàng năm chủ yếu giai đoạn 2010 - 2014.....	70
Bảng 3.8: Kết quả sản xuất một số cây trồng lâu năm chủ yếu giai đoạn 2010 - 2014	71
Bảng 3.9: Giá trị sản xuất và cơ cấu giá trị sản xuất phân ngành chăn nuôi theo nhóm vật nuôi và sản phẩm giai đoạn 2010 - 2014....	73
Bảng 3.10: Kết quả chăn nuôi một số vật nuôi chủ yếu giai đoạn 2010 - 2014	74
Bảng 3.11: Số lượng doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp trên địa bàn Bắc Kạn tính đến 31/12/2014.....	76
Bảng 3.12: Các hình thức tổ chức sản xuất hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp tại tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014	79
Bảng 3.13: Cơ cấu lao động của Bắc Kạn giai đoạn 2010 - 2014	82
Bảng 3.14: Điều kiện sản xuất của các hộ điều tra năm 2014	83
Bảng 3.15: Một số chỉ tiêu kết quả sản xuất nông nghiệp chủ yếu của các hộ điều tra năm 2014	85